

Begrippenlijst

3-30-300-regel = landelijk wordt de 3-30-300 regel gehanteerd. Er worden drie dingen gemeten, namelijk: 1. of je vanuit elke woning 3 bomen ziet; 2. of 30% van een wijk in de schaduw van een boom valt; 3. of er vanuit elke woning op 300 meter afstand een verkoelend park of bos is.

Aardgasvrij = van het aardgas af. Het is afgesproken in het klimaatakkoord dat in 2050 alle woningen en andere gebouwen zonder het gebruik van aardgas verwarmd kunnen worden.

Aardgasvrij klaar = woningen die verwarmd kunnen worden zonder het gebruik van aardgas. Deze woningen zijn erg goed geïsoleerd en kunnen met water met een lage temperatuur verwarmd worden. De woning wordt nog met aardgas verwarmd.

Aardwarmte = warmte die gewonnen wordt uit de aarde. Wordt ook geothermie genoemd.

Afkoppelen van regenwater = het scheiden van regenwater en afvalwater bij de bron. Het regenwater afkomstig van daken en andere verhardingen (opritten, terrassen, wegen, etc.) kan in de grond zakken of wordt met buizen afgevoerd naar vijvers, sloten en kanalen. Door de slecht doorlatende grond in Smallerland wordt het regenwater meestal afgevoerd naar vijvers en sloten.

Aquathermie = warmte die gewonnen wordt uit oppervlaktewater zoals meren, rivieren of de zee.

Biodiversiteit = de mate van diversiteit aan plant- en diersoorten in een gebied.

Biogas = gas dat gewonnen wordt door van oorsprong biologische stoffen (zoals mest, gft, maïs of andere restproducten uit de voedselindustrie) te vergisten. Tijdens dit vergistingsproces komt gas vrij. Dit gas noemen we biogas en ook wel groen gas of duurzaam gas.

Biomassa = biologisch materiaal zoals planten(resten) en dieren(resten).

CO₂ = gas dat bestaat uit koolstof (C) en zuurstof (O). De letters CO₂ staan voor koolstofdioxide. Dit gas wordt uitgestoten wanneer we bijvoorbeeld auto rijden, fabrieken draaien of hout verbranden.

Droogte = ontstaat door een tekort aan neerslag, een hoge verdamping van oppervlaktewater of een tekort aan aanvoer van water.

Duurzame energie = energie die geproduceerd wordt uit een hernieuwbare bron zoals zon, wind, water of biomassa. Deze bronnen raken niet op en worden daarom hernieuwbaar genoemd.

Duurzaam gas = gas dat geproduceerd wordt uit een hernieuwbare bron.

Ecosysteem = een soort gemeenschap van levende wezens, zoals planten, dieren en micro-organismen, die samenleven in een bepaald gebied. Dit gebied kan bijvoorbeeld een bos, een meer, een rivier of een stadspark zijn.

Energiecoach = een vrijwilliger die bij woningeigenaren langskomt om advies te geven over maatregelen waarmee het energiegebruik, vooral in de woning, verlaagd kan worden.

Energiecoöperaties = organisaties die worden gevormd door groepen mensen die gezamenlijk energie opwekken, kopen en verkopen. Veel energiecoöperaties helpen hun leden ook bij het verlagen van het energiegebruik.

Geothermie = zie aardwarmte.

Gidssoorten = specifiek gekozen diersoorten die inzicht geven in de kwaliteit van het leefgebied, het type leefgebied en andere meer algemene diersoorten die daarin voorkomen.

Grijze stroom = stroom die opgewekt wordt uit fossiele brandstoffen zoals aardgas, kolen of olie.

Grondwatermeetnet = een systeem dat wordt gebruikt om het grondwater in een bepaald gebied te meten en te monitoren. Dit systeem bestaat uit een netwerk van meetpunten of putten, waar regelmatig het waterniveau en de kwaliteit van het grondwater worden gecontroleerd.

Grondwateroverlast = dat er te veel water in de grond zit, waardoor het water omhoog komt en problemen veroorzaakt. Dit kan gebeuren na veel regen waardoor het grondwaterpeil stijgt.

Groen gas = zie duurzaam gas.

Groene stroom = stroom die wordt opgewekt met hernieuwbare energiebronnen zoals wind, zon of biomassa.

Groene waterstof = waterstof is een gas. Bij de verbranding van waterstof komt energie en water vrij, geen CO₂. Alleen waterstof gemaakt met behulp van duurzame energie wordt groene waterstof genoemd. Het maken van waterstof kost veel energie.

Groenblauwe structuren = structuren met natuurlijk groen en water (blauw).

Habitat = de plek waar een dier of een plant leeft. Het is als een thuis voor planten en dieren. In een habitat vinden ze alles wat ze nodig hebben om te overleven, zoals voedsel, water, schuilplaatsen en een plek om zich voort te planten.

Hittestress = langdurige blootstelling aan hitte/warm weer en de negatieve effecten daarvan.

Hybridewarmtepomp = een combinatie van een cv-ketel en een warmtepomp. De warmtepomp levert de warmte voor het verwarmen van de woning. De cv ketel maakt het warme tapwater (voor de douche, bad en keuken) en springt, op koudere dagen, bij als de warmtepomp te weinig warmte kan maken. In een goed geïsoleerde woning springt de CV ketel veel minder vaak bij. In elke woning kan een hybride warmtepomp geplaatst worden.

Klimaatadaptie = aanpassen aan klimaatverandering heet klimaatadaptatie.

Klimaatadaptatieplan = een plan dat beschrijft hoe we met klimaatverandering omgaan aan de hand van de thema's wateroverlast, hittestress, droogte en biodiversiteit.

Klimaatneutraal = activiteiten die niet bijdragen aan klimaatverandering.

Klimaatproblemen = problemen veroorzaakt door verandering van klimaat, zoals wateroverlast en hittestress.

Lage temperatuurverwarming = verwarmingssysteem waarin water van 35 tot 55 °C wordt gebruikt. Gangbare verwarmingssystemen maken gebruik van water van 75 tot 85 °C en worden hoge temperatuurverwarming genoemd.

Natuurvriendelijke oever = een oever van een sloot, rivier, of meer die is ingericht om ruimte te bieden aan planten en dieren. Een natuurvriendelijke oever heeft een zachte, geleidelijke overgang van land naar het water met veel ruimte voor planten en dieren.

TEO = Thermische Energie uit Oppervlaktewater. Warmte die gehaald wordt uit oppervlaktewater (bijvoorbeeld de zee, een rivier of een meer).

Transitievisie Warmte (TVW) = Plan waarin de gemeente beschrijft hoe alle woningen en gebouwen stap voor stap aardgasvrij kunnen worden. In de visie staat welke warmtealternatieven er in Smallingerland komen ter vervanging van aardgas.

Vergroening = het groener maken van o.a. een openbaar gebied, bedrijfsterreinen en tuinen door bestrating en andere verharding weg te halen.

Warmtenet = netwerk van leidingen onder de grond waar warm water doorheen stroomt. Deze warmte wordt gebruikt om woningen te verwarmen en warm tapwater te maken. Een warmtenet vervangt het aardgasnet. Stadswarmte maakt gebruik van een warmtenet.

Warmtepomp = een apparaat dat met warmte uit een bron warm water maakt. Een warmtepomp kan gebruik maken van verschillende bronnen. Gangbare bronnen zijn de buitenlucht, de bodem of het oppervlakte water. De warmtepomp gebruikt elektriciteit. Een warmtepomp gebruikt veel minder elektriciteit dan een elektrische kachel. Een warmtepomp maakt 3 tot 6 keer zoveel warmte met dezelfde hoeveelheid elektriciteit.

Wateroverlast = de overlast die ontstaat door te veel water op een bepaalde plek in een korte tijd.

Windenergie = energie opgewekt door de wind bijvoorbeeld door windmolens.

WTW = warmteterugwinning. Het halen van warmte uit bijvoorbeeld ventilatielucht of douchewater. Deze warmte wordt weer gebruikt voor het verwarmen van water of schone lucht die in de woning komt. De warmte gaat niet verloren. Het wordt opnieuw gebruikt. Warmteterugwinning verlaagt het energiegebruik.

Zonne-energie = energie opgewekt door de zon. Met zonne-energie kan elektriciteit en warm water gemaakt worden.